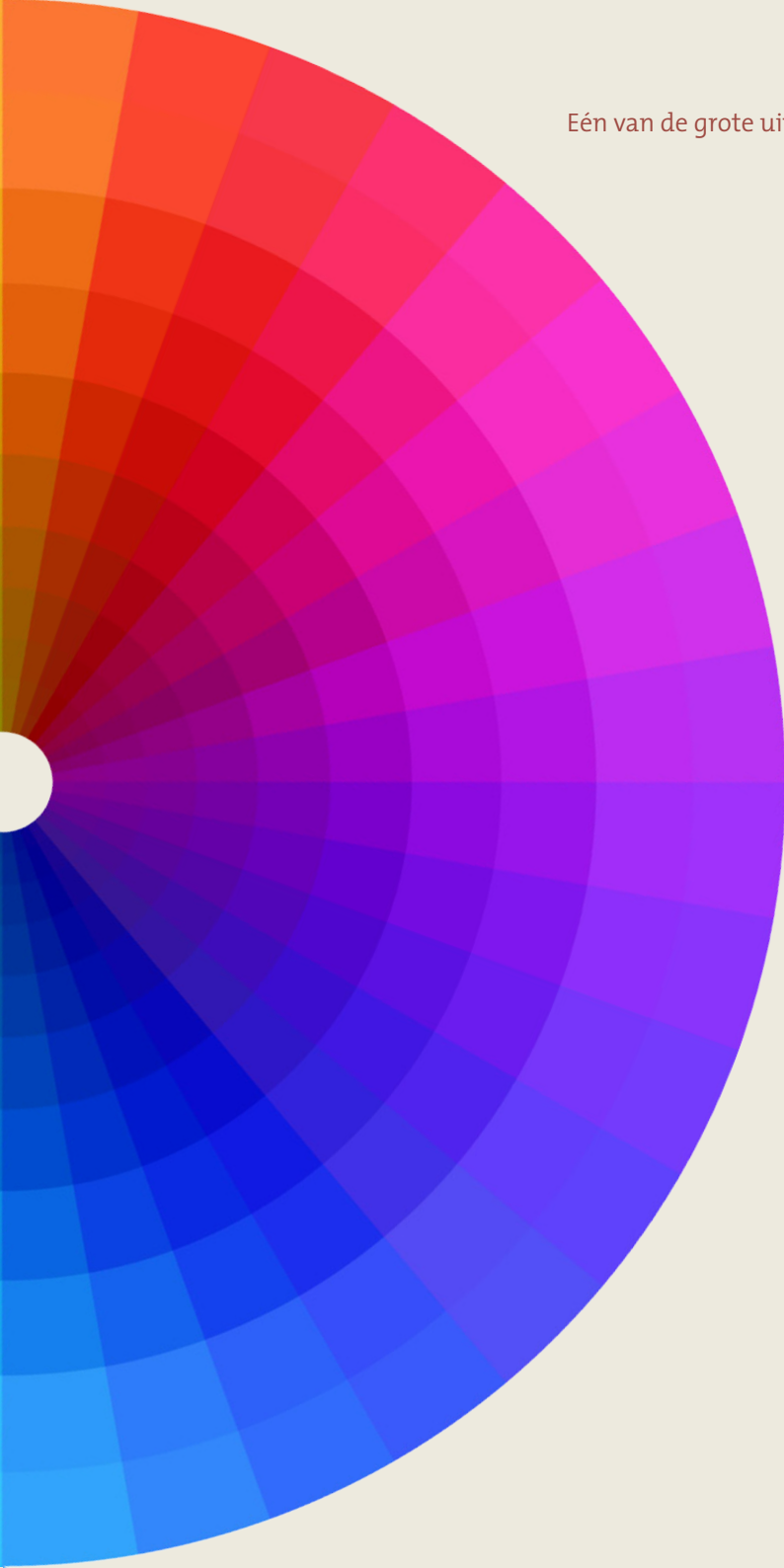

Nieuwe opleiding 4–9 februari 2013

Academische opleiding:

Levensbeschouwing, overheid & samenleving

Basisopleiding voor wie bewuster wil omgaan met de multireligieuze samenleving ...

Eén van de grote uitdagingen voor de politiek en het beleid vandaag is antwoorden te vinden op de vragen en problemen die zich aandienen als gevolg van de verdere uitbouw van de multiculturele en multireligieuze samenleving. Beleidskeuzes dringen zich op in alle sectoren van het politieke en maatschappelijke leven. Ze betreffen onder meer de organisatie van het onderwijs, de gezondheids- en verzorgingszorg, de sociale zekerheid, ... Ook in onze werk- en leefsituaties worden we geconfronteerd met deze veranderende samenleving en worden bedenkingen geformuleerd bij bepaalde situaties.

Bij dit alles rijst uiteraard de vraag wat onder een pluralistische, multireligieuze en multiculturele samenleving moet worden verstaan. Wat is de betekenis van termen als pluralisme, multireligiositeit en multiculturaliteit? Kunnen ze eenduidig worden geïnterpreteerd? Hoe moeten verschillende levensbeschouwingen zich tot elkaar verhouden in de Belgische context en in Europees perspectief?

In deze opleiding van academisch niveau komen al deze aspecten systematisch aanbod via een gestructureerd en degelijk onderbouwd programma. Dit programma wil, naast het aanbieden van een theoretisch kader, dieper ingaan op die spanningsvelden en zoeken naar oplossingen.

Krachtlijnen

De opleiding is een kortlopende academische vorming die het theoretische kader van de pluralistische, multireligieuze en multiculturele samenleving in kaart brengt. Het programma beoogt een veelheid aan aspecten van de multiculturele en multireligieuze samenleving wetenschappelijk te benaderen. Tevens wordt dieper ingegaan op de spanningsvelden die in onze samenleving aanwezig zijn. Daarbij wordt gezocht naar de oorzaken en wordt tevens een aanzet gegeven tot het zoeken van oplossingen voor mogelijke conflicten. De vorming komt tegemoet aan een vraag die vanuit verschillende sectoren en beroepssegmenten is geformuleerd.

Organisatie

Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS, Universiteit Antwerpen)
Hoger Instituut voor Levensbeschouwing, Overheid en Samenleving (HILOS)

OPLEIDING LEVENSBESCHOUWING, OVERHEID EN SAMENLEVING

PROGRAMMA	Maandag 4 februari	Dinsdag 5 februari	Woensdag 6 februari	Donderdag 7 februari	Vrijdag 8 februari	Zaterdag 9 februari
	Historisch kader	Juridisch en institutioneel kader	Erediensten	Migratie en multiculturaliteit	Toepassing maatschappelijke sectoren	Bemiddeling
09.00–11.15	L1 Relaties tussen Kerk en Staat in het Westen sinds Constantijn	L5 Godsdienstvrijheid in België bespreking grondwets- artikelen	L9 Inleiding (n.a.v. rapport Magits) L10 Niet-confessionele levens- beschouwing	L14 Vlaanderen en België als immigratie-samenleving: realiteit en uitdaging	L18 Discriminatierecht en levensbeschouwing in het arbeidsrecht	L22 Bemiddeling theoretische inleiding
<i>Pauze</i>	11.15–11.30	11.15–11.30	11.15–11.30	11.15–11.30	11.15–11.30	11.15–11.30
11.30–13.15	L2 Kerk-Staatverhouding in België: historische achter- gronden, juridisch kader en recente evoluties	L6 Les relations Eglise-Etat en Europe	L11 Jodendom L12 Islam	L15 Identiteit in diversiteit	L19 Onderwijsrecht en levensbeschouwing	L23 Ethische aspecten met betrekking tot interlevensbeschouwelijke en interculturele ontmoeting
13.15–14.00	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Receptie</i>
14.00–15.45	L3 Grote politieke ideologieën en het ontstaan van politieke partijen in België	L7 Godsdienstvrijheid in de multiculturele en multi- religieuze samenleving	L13 Toelichting door ver- tegenwoordigers van de erkende christelijke erediensten: Rooms-katholieke Anglikaanse Protestantse Orthodoxe	L16 Pluralisme en identiteit: de casus van het (euro)islam debat, intern en extern debat	L20 Levensbeschouwelijke diversiteit in de gezondheids- en welzijnsinstellingen	
<i>Pauze</i>	15.45–16.00	15.45–16.00	15.50–16.00	15.45–16.00	15.45–16.00	
16.00–17.30	L4 Neutraliteit, scheiding van Kerk en Staat	L8 Vrijheid van godsdienst en van de eredienst in de internationale context	Panelgesprek tussen vertegenwoordigers van de christelijke erediensten	L17 Religie in de hedendaagse samenleving	L21 Gender budgeting en levensbeschouwing	

Geschiedenis en evolutie van de verhoudingen tussen levensbeschouwingen, de overheid en de samenleving in de Europese en de internationale context

L1 Relaties tussen Kerk en Staat in het Westen sinds Constantijn

Situering van de huidige westerse kerk-staatverhoudingen in een bredere historische context. Van Caesaropapisme tot actief pluralisme met een focus op de Belgische context.

Dr. Vincent Viaene
Doctor in de geschiedenis (KU Leuven)
Postdoctoraal onderzoeker FWO
Buitengewoon gastdocent

L2 Inleiding Kerk-Staatverhouding in België: historische achtergronden, constitutioneel kader

Genese van de relevante grondwetsbepalingen. Thema's: neutraliteit van de staat, de aspecten van de godsdienstvrijheid, het statuut van de erkende erediensten en de niet-confessionele levensbeschouwingen. Evolutie van de bevoegdheidsverdeling inzake eredienstmateries. Actuele ontwikkelingen en uitdagingen.

Prof. dr. Jan Velaers
Doctor in de Rechten (Universiteit Antwerpen)
Gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen · Faculteit Rechten
Assessor Raad van State, afdeling wetgeving

L3 Grote politieke ideologieën en het ontstaan van politieke partijen, de verzuiling en ontzuiling in België binnen een Europees perspectief

Politieke ideologieën en partijen in België vanuit vergelijkend perspectief. Ontwikkeling van politieke ideologieën, evoluties binnen het Belgische partijsysteem met sterke klemtoon op de periode na 1945, situering van ideologieën en partijen binnen Europees perspectief.

Dr. Steven Van Hecke
Doctor in de sociale wetenschappen (KU Leuven)
Hoofdonderzoeker Faculteit Politieke Wetenschappen (Universiteit Antwerpen)
Gastdocent Faculteit Sociale Wetenschappen (KU Leuven)

L4 Neutraliteit, scheiding van Kerk en Staat

Het principe van de scheiding tussen Kerk en Staat was een essentiële stap in de ontwikkeling van de neutrale lekenstaat. Echter, de relatie tussen staat, publieke ruimte en levensbeschouwingen is hierdoor niet voor eens en voor altijd geregeld. De fundamentele vraag is hoe we die verhouding willen invullen.

Prof. dr. Patrick Loobuyck
Doctor in de moraalwetenschappen
Docent Universiteit Antwerpen (Centrum Pieter Gillis)
Gastprofessor Universiteit Gent

De Kerk-Staatverhouding
in België en Europa:
historiek en
grondwettelijk kader

L5 Inleiding Kerk-Staatverhouding in België: historische achtergronden en recente evoluties
Genese van de relevante grondwetsbepalingen. Evolutie van de bevoegdheidsverdeling inzake eredienstmateries. Actuele ontwikkelingen en uitdagingen.

Prof. dr. Patrick De Pooter
Doctor Kerkelijk Recht (Rome)
Coördinator International Institute Canon Triest (Broeders van Liefde · Gent)
Docent Instituut Redemptor Hominis (Lateraanse Universiteit · Rome)
en Ateneo Regina Apostolorum (Rome)

L6 Les principes communs aux relations Eglise-Etat en Europe et le droit européen
Les Eglises nationales (la situation des églises établies et des églises dominantes) et les Eglises distinctes de l'Etat (la coopération conventionnelle, le régime des cultes reconnus et les régimes mixtes).

Prof. dr. Emmanuel Tawil
Doctor Kerkelijk Recht
Docent Université d'Aix-Marseille III
Docent Université Paris II

L7 Godsdienstvrijheid in de multiculturele en multireligieuze samenleving
Geïllustreerd aan de hand van de Belgische jurisprudentie.

Prof. dr. Marie-Claire Foblets
Doctor in de Rechten (KU Leuven)
Gewoon hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven
Faculteit Rechten
Instituut voor Vreemdelingenrecht en Rechtsantropologie

L8 De vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in de context van mensenrechtenverdragen (met name EVRM)
Een analyse van onder meer art. 9 van het EVRM en de toepassing in de Belgische context.

Dr. Adriaan Overbeeke
Doctor in de Rechten (Universiteit Antwerpen)
Universitair docent Vrije Universiteit Amsterdam
Wetenschappelijk medewerker Universiteit Antwerpen

De erkende erediensten en niet confessionele levensbeschouwing

Een overzicht van de interne werking van de eredienst (intern juridisch en institutioneel kader); de interne diversiteit, de relatie met de staat in het algemeen en met de Belgische overheid in het bijzonder vanuit het standpunt van de eredienst/niet-confessionele levensbeschouwing.

L9 Inleiding

Prof. dr. Michel Magits
Doctor in de Rechten en in de Geschiedenis
Emeritus hoogleraar Vrije Universiteit Brussel (Fac. Rechten)
Gewezen voorzitter Unie Vrijzinnige Verenigingen

L10 Niet-confessionele levensbeschouwing

Prof. dr. Michel Magits
Doctor in de Rechten en in de Geschiedenis
Emeritus hoogleraar Vrije Universiteit Brussel (Fac. Rechten)
Gewezen voorzitter Unie Vrijzinnige Verenigingen

L11 Jodendom

Prof. dr. Julien Klener
Doctor in de Oosterse Taalkunde en Letteren
Professor emeritus Universiteit Gent
Voorzitter Centraal Israëlitisch Consistorie van België

L12 Islam

Dr. Omar Van den Broeck
Algemeen Secretaris
Executieve van de Moslims van België

L13 Toelichting door vertegenwoordigers van de erkende christelijke erediensten en panelgesprek:

Protestantse eredienst

ds Edwin Delen
Predikant William Tyndale-Silokerk
Covoorzitter Administratieve Raad voor Protestantse en Evangelische Eredienst in België

Rooms-katholieke eredienst

Z.E.H. Vicaris Alphonse Borras
Vicaris-generaal Bisdom Luik
Docent Université Catholique de Louvain-la-Neuve –
Fac. Godgeleerdheid en Fac. Rechten
Docent Institut Catholique de Paris · Fac. de droit canonique

Orthodoxe eredienst

Mgr. Athenagoras Peckstadt
Bisschop van Sinope
Hulpbisschop van de Metropoliet van België

Anglicaanse eredienst

Canon dr. Robert Innes
Doctor in de theologie
Voorzitter Centraal Comité Anglicaanse eredienst België

Migratiebewegingen,
demografische evoluties,
multiculturaliteit en
levensbeschouwing:
antropologische en
sociologische analyse

L14 Vlaanderen en België als immigratiesamenleving: realiteit en uitdaging

Internationale migratie, sociaal-economische positie van migranten en de houding van de autochtone bevolking tegenover migranten.

Prof. dr. Johan Wets

Deeltijds docent FUSL (facultés Universitaires Saint Louis)
Onderzoeksleider migratie van het HIVA
(Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving),
KU Leuven

L15 Identiteit in Diversiteit

De groeiende etnische, religieuze en culturele diversiteit die migratie teweeg brengt, zorgt voor nieuwe dynamieken in Vlaanderen/België. Gaat de populaire term 'integratie' over structurele participatie op de arbeidsmarkt of in het onderwijssysteem? Of gaat het ook over veranderende loyaliteiten t.a.v. waarden en de ontwikkeling van nieuwe meervoudige of hybride identiteiten?

Prof. dr. Chris Timmerman

Doctor in de Antropologie
Docent Universiteit Antwerpen · Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen
Directeur Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS)

L16 Pluralisme en identiteit: de casus van het (euro)islam debat, intern en extern debat

Een verkenning van de wetenschappelijke literatuur over de 'Europese Islam', kritische perspectieven op het paradigma van de 'Europese Islam' en politieke en maatschappelijke implicaties van deze benadering: agnostische democratie en pluralisme

Dr. Nadia Fadil

Doctor in de Sociale Wetenschappen (KU Leuven)
KU Leuven, Centrum voor Sociologisch Onderzoek

L17 Religie in de hedendaagse samenleving

Een filosofische analyse van pluralisme en identiteit, zowel cultureel als religieus, met implicaties naar de politiek (overheid en burger).

Prof. dr. Walter Van Herck

Doctor in de Wijsbegeerte (KU Leuven)
Docent Universiteit Antwerpen · Departement Wijsbegeerte
Lector Karel de Grote-Hogeschool

Toepassing in verschillende
maatschappelijke sectoren

L18 Onderwijsrecht en levensbeschouwing

Levensbeschouwing in het onderwijsaanbod (historische achtergrond, vrije keuze, pluralisme en levensbeschouwelijk geëngageerd onderwijs); Levensbeschouwelijke vakken en grondwettelijk recht op morele of religieuze opvoeding. Personeel in het levensbeschouwelijk geëngageerd onderwijs: een snijpunt van grondrechten.

Prof. dr. Raf Verstegen

Doctor in de Rechten

Emeritus hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven
(Fac. Rechten)

L19 Discriminatierecht en levensbeschouwing in het arbeidsrecht

Is het arbeidsrecht multicultureel? Meerderheden, minderheden en het nut van grondrechten. Europese Kaderrichtlijn 2000/78 en de antidiscriminatiewetgeving. *Hard law* en *soft law*: over de stok en de wortel.

Prof. dr. Daniël Cuypers

Gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen (Fac. Rechten)

L20 Levensbeschouwelijke diversiteit in de gezondheids- en welzijnssector

Over de rol van cultuur bij het ontstaan en het voortbestaan van gezondheidsproblemen, het culturaliseren van problemen en interculturele bemiddeling

Dhr. Hans Verrept

Coördinatrice Interculturele Bemiddeling

Medewerker FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

L21 Gender budgeting en levensbeschouwing

De federale wet gendermainstreaming (12/01/2007) verplicht de Belgische overheid om in al haar beleidsdomeinen te werken aan meer gendergelijkheid. Gender budgeting is – naast de gender test – een van de instrumenten die de wet oplegt: alle federale budgetten moeten voortaan genanalyseerd worden en geclassificeerd in een aantal categorieën volgens hun mogelijke genderimpact.

Katlijn Demuynck

Genderatwork vzw

Bemiddeling

L22 Theoretische inleiding

Een overzicht van de doelstellingen en de vereiste randvoorwaarden voor een geslaagde interculturele bemiddeling, het profiel van de intercultureel bemiddelaar en de bespreking van enkele cases.

Prof. dr. Louis-Léon Christians

Doctor in de rechten (Paris XI) en kerkelijk recht
(Institut Catholique de Paris)

Docent UCL (Fac. Rechten en Fac. Theologie)

Docent Université de Paris XI · Institut Catholique de Paris

Directeur Centre Droit et Religions (UCL)

L23 Ethische aspecten met betrekking tot interlevensbeschouwelijke en interculturele ontmoeting

Wijsgerige analyse van de ethische aspecten die impliciet aanwezig zijn in elke interlevensbeschouwelijke en interculturele ontmoeting tussen mensen. Praktijkvoorbeelden illustreren de ethische vooronderstellingen in onze houdingen en in het maatschappelijke debat.

Prof. dr. Yvonne Denier

Doctor in de Wijsbegeerte (KU Leuven)

Deeltijds docent KU Leuven (Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht)

Stafmedewerker Ethiek Zorgnet Vlaanderen

PRAKTISCHE INFORMATIE

TAAL Nederlands, enkele sessies zullen in het Frans gedoceerd worden

FORMAAT Dagopleiding

STARTDATUM Maandag 4 februari 2013

INSCHRIJVING Inschrijven kan online op de site van CeMIS
www.cemis.ua.ac.be

KOSTPRIJS Volledige opleiding: 400 euro
Eén lesdag: 80 euro
Zie ook URL: www.hilos.be

EMAIL ina.lodewyckx@ua.ac.be
patrick.depooter@ua.ac.be

TELEFOON 03 265 59 65 (Ina Lodewyckx)
09 216 35 90 (Patrick De Pooter)

POSTADRES CeMIS
Prinsstraat, 13
2000 Antwerpen